

Czwartek, 15 czerwca 2017 r.

P8_TA(2017)0270

Wdrażanie Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 15 czerwca 2017 r. w sprawie wdrażania Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (2016/2064(INI))

(2018/C 331/17)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 165 i 166 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności jej art. 14,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/1017 z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych, Europejskiego Centrum Doradztwa Inwestycyjnego i Europejskiego Portalu Projektów Inwestycyjnych oraz zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1291/2013 i (UE) nr 1316/2013 — Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych⁽¹⁾ (rozporządzenie w sprawie EFIS),
- uwzględniając sprawozdanie Komisji z dnia 31 maja 2016 r. dla Parlamentu Europejskiego, Rady i Trybunału Obrachunkowego w sprawie zarządzania funduszem gwarancyjnym Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych w 2015 r. (COM(2016)0353),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 1 czerwca 2016 r. do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów zatytułowany „Europa znów inwestuje – Wnioski z realizacji planu inwestycyjnego dla Europy” (COM(2016)0359),
- uwzględniając sprawozdanie roczne Europejskiego Banku Inwestycyjnego dla Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie działań Grupy EBI w zakresie finansowania i inwestycji w ramach EFIS w 2015 r.⁽²⁾,
- uwzględniając dokument roboczy służb Komisji „Ocena” (SWD(2016)0297) do oceny funkcjonowania Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS) opracowaną przez Europejski Bank Inwestycyjny⁽³⁾, doraźny audyt dotyczący stosowania rozporządzenia (UE) 2015/1017 przeprowadzony przez Ernst i Young⁽⁴⁾ oraz opinię Europejskiego Trybunału Obrachunkowego⁽⁵⁾,
- uwzględniając wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1316/2013 oraz (UE) 2015/1017 w odniesieniu do przedłużenia okresu obowiązywania Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych oraz wprowadzenia usprawnień technicznych dla tego Funduszu oraz do Europejskiego Centrum Doradztwa Inwestycyjnego (COM(2016)0597),
- uwzględniając porozumienie paryskie przyjęte na dwudziestej pierwszej sesji Konferencji Stron (COP 21) Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC), która miała miejsce w Paryżu (Francja) w grudniu 2015 r.,
- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego⁽⁶⁾,
- uwzględniając opinię Komitetu Regionów⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 169 z 1.7.2015, s. 1.

⁽²⁾ http://www.eib.org/attachments/strategies/efsi_2015_report_ep_council_en.pdf

⁽³⁾ http://www.eib.org/attachments/ev/ev_evaluation_efsi_en.pdf, wrzesień 2016 r.

⁽⁴⁾ Sprawozdanie z dnia 14 listopada 2016 r., https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/ey-report-on-efsi_en.pdf

⁽⁵⁾ Dz.U. C 465 z 13.12.2016, s. 1.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 268 z 14.8.2015, s. 27.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 195 z 12.6.2015, s. 41.

Czwartek, 15 czerwca 2017 r.

- uwzględniając wspólne posiedzenia Komisji Budżetowej i Komisji Gospodarczej i Monetarnej zgodnie z art. 55 Regulaminu,
 - uwzględniając art. 52 Regulaminu, a także art. 1 ust. 1 lit. e) decyzji Konferencji Przewodniczących z dnia 12 grudnia 2002 r. w sprawie procedury udzielania zgody na sporządzenie sprawozdań z własnej inicjatywy i załącznik 3 do tej decyzji,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Budżetowej oraz Komisji Gospodarczej i Monetarnej, a także opinie Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii, Komisji Transportu i Turystyki, Komisji Handlu Międzynarodowego, Komisji Kontroli Budżetowej, Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych, Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów, Komisji Rozwoju Regionalnego oraz Komisji Kultury i Edukacji (A8-0200/2017),
1. zwraca uwagę na dużą lukę inwestycyjną w Europie, której wielkość Komisja szacuje na co najmniej 200–300 mld EUR rocznie; w tym kontekście podkreśla w szczególności zapotrzebowanie w Europie na finansowanie obciążone dużym ryzykiem, szczególnie w takich dziedzinach jak finansowanie MŚP, działalność badawczo-rozwojowa, ICT i infrastruktura transportowa, komunikacyjna i energetyczna, które są niezbędne do utrzymania rozwoju gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu; jest zaniepokojony faktem, że najnowsze dane dotyczące rachunków narodowych nie wskazują na żaden przyrost inwestycji od czasu uruchomienia Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS), co prowadzi do obaw, że jeśli sytuacja nie ulegnie zmianie, będzie utrzymywał się ograniczony wzrost gospodarczy i wysokie stopy bezrobocia, zwłaszcza wśród osób młodych i nowego pokolenia; podkreśla, że zamknięcie tej luki inwestycyjnej przez stworzenie środowiska sprzyjającego inwestycjom w niektórych obszarach strategicznych jest kluczowym czynnikiem ożywienia wzrostu gospodarczego, przeciwdziałania bezrobociu, promowania rozwoju silnego, zrównoważonego i konkurencyjnego przemysłu i osiągnięcia długoterminowych celów polityki UE;
 2. podkreśla rolę, jaką odgrywa EFIS w pomocy w rozwiązywaniu problemów i usuwaniu przeszkód związanych z finansowaniem, a także w przeprowadzaniu inwestycji strategicznych, transformacyjnych i produkcyjnych, które wnoszą wysoką wartość dodaną do gospodarki, środowiska i społeczeństwa, w reformowaniu i modernizowaniu gospodarek państw członkowskich, generowaniu wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy w przypadku których nie występuje finansowanie rynkowe mimo wykonalności ekonomicznej, a także we wspieraniu inwestycji prywatnych we wszystkich regionach UE;
 3. przypomina o roli Parlamentu przewidzianej w rozporządzeniu, zwłaszcza w odniesieniu do monitorowania wdrażania EFIS; przyznaje jednak, że jest za wcześnie na opracowanie całościowej, opartej na dowodach oceny końcowej funkcjonowania EFIS i jego skutków dla gospodarki UE, ale jest zdania, że wstępna ocena, oparta na wyczerpujących danych dotyczących wybranych i odrzuconych projektów oraz odnośnych decyzji, ma kluczowe znaczenie dla wskazania obszarów, w których można wprowadzić usprawnienia w ramach EFIS 2.0 i w późniejszym okresie; wzywa Komisję, by przedstawiła kompleksową ocenę, gdy tylko informacje te staną się dostępne;

Dodatkowość

4. przypomina, że celem EFIS jest zapewnienie dodatkowości przez ułatwienie wyeliminowania niedoskonałości rynku lub sytuacji, w których poziom inwestycji jest niższy od optymalnego, oraz przez wspieranie działań, których nie można przeprowadzić lub nie można przeprowadzić w takim samym zakresie w ramach istniejących instrumentów finansowych Unii lub w ramach źródeł prywatnych bez zaangażowania środków EFIS; zauważa jednak, że istnieje potrzeba dokładniejszego wyjaśnienia koncepcji dodatkowości;
5. przypomina, że uznaje się, iż projekty wspierane przez EFIS zapewniają dodatkowość, jeżeli mając na celu generowanie zatrudnienia, trwałego wzrostu gospodarczego oraz spójności ekonomicznej, terytorialnej i społecznej, zgodnie z ogólnymi celami określonymi w art. 9 rozporządzenia w sprawie EFIS, obciążone są ryzykiem odpowiadającym działaniom specjalnym EBI w rozumieniu art. 16 Statutu Europejskiego Banku Inwestycyjnego i wytycznych polityki ryzyka kredytowego EBI; przypomina, że projekty wspierane przez EFIS muszą co do zasady charakteryzować się wyższym profilem ryzyka niż projekty wspierane dzięki zwykłym działaniom EBI; podkreśla, że projekty EBI obciążone ryzykiem niższym od minimalnego ryzyka przewidzianego dla specjalnych działań EBI mogą także uzyskać wsparcie z EFIS, ale tylko w przypadku, gdy dla zapewnienia dodatkowości wymagane jest zastosowanie gwarancji UE;
6. zwraca uwagę, że wszystkie projekty zatwierdzone w ramach EFIS są określane jako „działania specjalne”, podczas gdy w niezależnej ocenie stwierdzono, iż niektóre z nich można było sfinansować bez wykorzystania gwarancji UE;

Czwartek, 15 czerwca 2017 r.

7. wzywa Komisję, by we współpracy z EBI i organami struktury zarządzania EFIS sporządziła spis wszystkich działań finansowych EBI wspieranych przez UE, które są objęte kryteriami dodatkowości, oraz by przedstawiła jasne i wyczerpujące uzasadnienia dowodów wskazujących, że projekty nie mogły zostać zrealizowane w inny sposób;

8. zwraca uwagę, że może zaistnieć sprzeczność między jakościowymi a ilościowymi celami EFIS w tym sensie, że aby osiągnąć cel dla przyciągniętych inwestycji prywatnych, EBI może finansować projekty obciążone mniejszym ryzykiem, będące już przedmiotem zainteresowania inwestorów; stanowczo apeluje do EBI i organów struktury zarządzania EFIS o wprowadzanie rzeczywistej dodatkowości w rozumieniu art. 5 rozporządzenia w sprawie EFIS oraz o zapewnienie, aby w pełni usunięto niedoskonałości rynku i rozwiązano nieoptymalne sytuacje;

9. apeluje do EBI o zapewnienie przejrzystości w zarządzaniu funduszami oraz w odniesieniu do wkładów publicznych, prywatnych lub pochodzących od stron trzecich, a także o przedstawienie konkretnych danych, m.in. dotyczących konkretnych projektów oraz inwestorów zagranicznych, jak również zwraca uwagę na wymogi sprawozdawcze wobec Parlamentu przewidziane w rozporządzeniu w sprawie EFIS; przypomina, że wszystkie państwa trzecie potencjalnie mogące w przyszłości wносить wkład do EFIS muszą spełniać wszystkie unijne przepisy w dziedzinie zamówień publicznych, prawa pracy i przepisów dotyczących ochrony środowiska, oraz oczekuje, że decyzje dotyczące finansowania projektów EBI będą w pełni zgodne z kryteriami społecznymi i środowiskowymi mającymi zastosowanie do projektów EBI;

Tabela wskaźników i wybór projektów

10. zwraca uwagę, że zgodnie z rozporządzeniem przed wybraniem projektu, który ma uzyskać wsparcie z EFIS, należy poddać go analizie due diligence i procesowi decyzyjnemu w ramach struktur zarządzania zarówno EBI, jak i EFIS; zauważa, że promotorzy projektów oczekują szybkiego otrzymania informacji zwrotnych i zwiększenia przejrzystości w odniesieniu do zarówno kryteriów wyboru, jak i wielkości oraz rodzaju/transzy ewentualnego wsparcia z EFIS; wzywa do zapewnienia większej przejrzystości, aby bardziej zachęcić promotorów projektów do ubiegania się o wsparcie z EFIS, w tym poprzez udostępnienie tabeli wskaźników wnioskodawcom ubiegającym się o finansowanie z EFIS; apeluje o zwiększenie przejrzystości procesu decyzyjnego w odniesieniu do kryteriów wyboru i wsparcia finansowego oraz o jego przyspieszenie, przy dalszym zapewnieniu solidnej analizy due diligence w celu ochrony zasobów UE; podkreśla, że w celu uproszczenia procesu oceny, w szczególności w odniesieniu do platform inwestycyjnych, należy zachęcać do wspólnej analizy due-diligence ze strony EBI i krajowych banków prorozwojowych lub delegowania przez EBI przedstawicieli do tych banków;

11. uważa, że kryteria oceny projektów i kwalifikujących się podmiotów powinny zostać doprecyzowane; wnioskuje o przekazanie przez organy zarządzające EFIS dalszych informacji na temat przeprowadzonych ocen wszystkich projektów odpowiednio zatwierdzonych w ramach EFIS, zwłaszcza w odniesieniu do ich dodatkowości, ich wkładu w trwały wzrost gospodarczy oraz ich zdolności w zakresie tworzenia miejsc pracy, zgodnie ze wskazaniem w rozporządzeniu; w odniesieniu do kwalifikujących się podmiotów, wzywa do wprowadzenia ścisłych zasad ładu korporacyjnego dla tego typu podmiotów, tak aby stały się one akceptowalnymi partnerami dla EBI, z poszanowaniem unijnych zasad i standardów Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP);

12. przypomina, że tabela wskaźników stanowi narzędzie stosowane przez komitet inwestycyjny do określenia priorytetów odnoszących się do wykorzystania gwarancji UE na działania charakteryzujące się wyższą punkcją i wartością dodaną i że musi być wykorzystywana do tego celu przez komitet inwestycyjny; zamierza ocenić, czy tabela i zawarte w niej wskaźniki są odpowiednio kontrolowane, stosowane i wykorzystane; wnioskuje o właściwe stosowanie kryteriów wyboru projektów i zwiększenie przejrzystości tego procesu; przypomina, że zgodnie z załącznikiem do obecnego rozporządzenia przy klasyfikowaniu projektów komitet inwestycyjny musi w jednakowy sposób traktować każdy filar tabeli wskaźników niezależnie od tego, czy dany filar jest oceniany w formie punktacji liczbowej, czy też obejmuje wskaźniki jakościowe i ilościowe, które nie mają charakteru punktacji; ubolewa, że w obecnych tabelach wskaźników filar 3, dotyczący technicznych aspektów projektów, ma takie samo znaczenie jak filary 1 i 2, które odnoszą się do istotniejszych pożądaných wyników; krytykuje fakt, że sam EBI przyznaje, iż eksperci komitetu inwestycyjnego wykorzystują czwarty filar tylko w celach informacyjnych, a nie w do celów podejmowania decyzji; domaga się, aby tabele wskaźników, z wyjątkiem szczególnie chronionych informacji handlowych, były podawane do publicznej wiadomości po podjęciu ostatecznej decyzji w sprawie projektu;

13. przyjmuje do wiadomości, że przygotowanie nowych innowacyjnych projektów może trwać kilka lat oraz że EBI działa pod presją osiągnięcia celu w wysokości 315 mld EUR, dlatego nie miał wyboru i musiał niezwłocznie uruchomić działania w ramach EFIS; jest jednak zaniepokojony faktem, że dotychczas EBI podczas wdrażania EFIS opierał się głównie na własnym wykazie projektów obejmującym projekty obciążone niewielkim ryzykiem, ograniczając w ten sposób własne działania w zakresie finansowania konwencjonalnego; obawia się, że EFIS nie zapewni uzupełniającego finansowania

Czwartek, 15 czerwca 2017 r.

innowacyjnych projektów obciążonych dużym ryzykiem; podkreśla, że nawet gdy projekt kwalifikuje się do uznania za działanie specjalne, niekoniecznie oznacza to, że jest on ryzykowny; jednak zaliczenie projektu do działań specjalnych może także wynikać z faktu, że jego finansowanie zostało zorganizowane w sztucznie ryzykowny sposób, co sugeruje, że także projekty o bardzo małym ryzyku mogą z łatwością zostać zaliczone do projektów obciążonych dużym ryzykiem; podkreśla, że nie należy obniżać kryteriów dla projektów wyłącznie po to, by osiągnąć polityczny cel 315 mld EUR przeznaczonych na uruchomione inwestycje;

14. wnioskuję, aby EBI podał dane szacunkowe dotyczące swojej potencjalnej rocznej zdolności udzielania pożyczek w wymiarze średnioterminowym, z uwzględnieniem EFIS i potencjalnych zmian w przepisach, oraz kontynuował udzielanie pożyczek na poziomie 70–75 mld EUR rocznie, wykorzystując w tym celu zyski, zwroty z programów itp., oraz by stosował EFIS jako narzędzie uzupełniające; zwraca uwagę, że oznaczałoby to zwiększenie zakresu działalności EBI do poziomu wynoszącego łącznie co najmniej 90 mld EUR zamiast 75 mld EUR;

15. uważa za istotne omówienie problemu, czy efekt dźwigni finansowej na poziomie 15 jest właściwy do tego, by umożliwić EFIS wspieranie wysokiej jakości projektów obciążonych większym ryzykiem i wzywa Komisję do sporządzenia oceny w tym zakresie; przypomina, że ten efekt dźwigni finansowej na poziomie 15 jest oparty na portfelu i odzwierciedla doświadczenie EBI w zakresie finansowania z myślą o usunięciu niedoskonałości rynku; zachęca do rozważenia celów publicznych, które powinny zostać osiągnięte przez EFIS w uzupełnieniu do wymogu dotyczącego zakresu działalności; sugeruje, aby uwzględnione zostały również cele Unii przyjęte na paryskiej konferencji klimatycznej (COP 21); zachęca EBI do upublicznienia dotychczas osiągniętego efektu dźwigni i leżącej u jego podstaw procedury obliczeń;

16. podkreśla, że projekty na małą skalę często napotykają trudności w dostępie do potrzebnego im finansowania; zauważa z niepokojem, że podmioty realizujące małe projekty wstrzymują się od składania wniosków o finansowanie przez EFIS ze względu na wielkość tych projektów lub uznaje się takie projekty za niekwalifikujące się z tego względu; wskazuje na znaczące skutki, jakie mały projekt mógłby mimo to wywierać w skali kraju lub regionu; podkreśla konieczność wzmocnienia pomocy technicznej zapewnianej przez Europejskie Centrum Doradztwa Inwestycyjnego (ECDI), które jest narzędziem przeznaczonym do doradzania i towarzyszenia promotorom projektów prowadzonych na małą skalę w opracowywaniu i łączeniu tych projektów za pośrednictwem platform inwestycyjnych lub umów ramowych; apeluje do rady kierowniczej o zwrócenie uwagi na tę kwestię i przedstawienie propozycji mających na celu poprawę tej sytuacji;

Zróżnicowanie sektorowe

17. podkreśla, że EFIS jest instrumentem kierowanym popytem, któremu powinny jednak przyświecać cele polityczne ustanowione w rozporządzeniu i określone przez radę kierowniczą; wzywa do zintensyfikowania działań informacyjnych i dostarczania informacji sektorom, które nie mogły do tej pory w pełni skorzystać z EFIS pomimo istniejącego w nich niezaspokojonego zapotrzebowania na inwestycje; zauważa w tym względzie, że w celu zwiększenia popytu na inwestycje należy podjąć więcej działań w skali makroekonomicznej na szczeblu UE;

18. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że wszystkie sektory określone w rozporządzeniu w sprawie EFIS zostały objęte finansowaniem w ramach EFIS; wskazuje jednak, że niektóre sektory nie są reprezentowane w dostatecznym stopniu, zwłaszcza sektor infrastruktury socjalnej, sektor zdrowia i edukacji, dla których przeznaczono tylko 4 % finansowania zatwierdzonego w ramach EFIS; zwraca uwagę, że może to wynikać z różnych powodów, takich jak np. z brak doświadczenia i know-how ze strony niektórych sektorów w stosowaniu sposobów uzyskiwania dostępu do EFIS lub też z faktu, iż w chwili uruchomienia EFIS oferowały one już lepsze możliwości inwestycyjne pod względem gotowych do realizacji projektów mogących stanowić zabezpieczenie kredytu; w tym kontekście zachęca EBI do dyskusji na temat sposobu poprawy zróżnicowania sektorowego w powiązaniu z celami określonymi w rozporządzeniu, a także kwestii ewentualnego rozszerzenia wsparcia z EFIS na inne sektory;

19. przypomina, że porozumienie klimatyczne przyjęte przez UE podczas COP 21 wymaga znacznej zmiany w kierunku zrównoważonych inwestycji, które EFIS powinien w pełni wspierać; podkreśla, że inwestycje w ramach EFIS powinny być spójne z tym zobowiązaniem; podkreśla potrzebę lepszego informowania na temat zmiany klimatu;

20. podkreśla potrzebę zwiększenia odsetka środków przeznaczonych na projekty długoterminowe, takie jak sieci telekomunikacyjne, lub na projekty obciążone względnie dużym ryzykiem, charakteryzującym nowe i najbardziej zaawansowane, dopiero powstające technologie; zwraca uwagę, że inwestycje w infrastrukturę szerokopasmową i 5G, w bezpieczeństwo cybernetyczne, w cyfryzację gospodarki tradycyjnej, w mikroelektronikę, w obliczenia o wysokiej wydajności (HPC) mogą jeszcze bardziej zmniejszyć przepaść cyfrową;

Czwartek, 15 czerwca 2017 r.

21. ubolewa nad brakiem limitów koncentracji na początkowym etapie uruchamiania; przypomina, że sektor transportu wniósł największy wkład w fundusz EFIS – 2,2 mld EUR z 8 mld EUR, co stanowi ponad 25 % łącznego funduszu gwarancyjnego; zauważa z zaniepokojeniem, że sektor transportu otrzymał jedynie około 13 % wszystkich inwestycji uruchomionych i udostępnionych dotychczas w ramach obszaru infrastruktury i innowacji EFIS, co znacznie odbiega od wynoszącego 30 % limitu określonego dla każdego poszczególnego sektora; wzywa komitet inwestycyjny do zwrócenia szczególnej uwagi na projekty dotyczące sektora transportu, ponieważ są one nadal w niewielkim stopniu obecne w portfelu inwestycyjnym, a transport odgrywa ważną rolę we wzroście gospodarczym i bezpieczeństwie obywateli;

Ład administracyjno-regulacyjny

22. zauważa, że struktury zarządzania EFIS zostały w pełni wdrożone w ramach EBI; uważa, że w celu podniesienia skuteczności i odpowiedzialności EFIS należy omówić warianty całkowitego wydzielenia struktury zarządzania EFIS ze struktury zarządzania EBI;

23. przypomina, że dyrektor zarządzający jest odpowiedzialny za bieżące zarządzanie EFIS, przygotowanie i prowadzenie posiedzeń komitetu inwestycyjnego oraz reprezentację zewnętrzną; przypomina, że dyrektorowi zarządzającemu pomagają w tych czynnościach zastępca dyrektora zarządzającego; wyraża ubolewanie, że w praktyce odpowiednie role, zwłaszcza rola zastępcy dyrektora zarządzającego, nie zostały jasno określone; zachęca EBI do rozważenia bardziej przejrzystego określenia zadań dyrektora zarządzającego i jego zastępcy w celu zapewnienia przejrzystości i rozliczalności; uważa za istotne, aby dyrektor zarządzający, wspierany przez zastępcę, nadal ustalał porządek obrad na posiedzeniach komitetu inwestycyjnego; proponuje ponadto, że dyrektor zarządzający powinien opracować procedury eliminowania potencjalnych konfliktów interesów w Komitecie Inwestycyjnym, składać sprawozdania radzie kierowniczej i proponować sankcje za naruszenie przepisów, a także środki ich realizacji; uważa, że władza dyrektora zarządzającego i zastępcy dyrektora zarządzającego w zakresie wykonywania tych zadań mogłaby zostać wzmocniona przez przyznanie im większej niezależności od EBI; z tego powodu zachęca EBI do zbadania możliwości zwiększenia niezależności dyrektora zarządzającego i zastępcy dyrektora zarządzającego;

24. przypomina, że eksperci komitetu inwestycyjnego są odpowiedzialni za wybór projektów EFIS, udzielanie gwarancji UE oraz zatwierdzanie działań z platformami inwestycyjnymi i krajowymi bankami lub instytucjami prorozwojowymi; przypomina ponadto, że są oni niezależni; wyraża w związku z tym zaniepokojenie udokumentowanymi przypadkami konfliktu interesów ze strony członków komitetu inwestycyjnego, których należy za wszelką cenę unikać w przyszłości;

25. uważa, że procedura wyboru projektów nie jest wystarczająco przejrzysta; podkreśla, że EBI powinien dokonać usprawnień w odniesieniu do procesu ujawniania informacji o projektach zatwierdzonych w ramach EFIS, z podaniem właściwego uzasadnienia dotyczącego dodatkowości i tabeli wskaźników, a także wkładu projektów w osiągnięcie celów EFIS ze szczególnym podkreśleniem oczekiwanego wpływu działań EFIS na luki inwestycyjne w Unii;

26. zachęca EBI do rozważenia możliwości zacieśnienia współpracy między komitetem inwestycyjnym a radą kierowniczą za pośrednictwem dyrektora zarządzającego; uważa za istotne, aby dyrektor zarządzający uczestniczył w posiedzeniach rady kierowniczej, co umożliwiło by mu informowanie rady o przyszłych działaniach;

27. proponuje omówienie środków mających na celu zwiększenie przejrzystości struktur zarządzania EFIS na potrzeby Parlamentu i wprowadzenie do rady kierowniczej kolejnego pełnoprawnego członka wyznaczonego przez Parlament; wzywa organy zarządzające EFIS do aktywnej wymiany informacji z Parlamentem;

Krajowe banki prorozwojowe

28. przypomina, że ze względu na wiedzę fachową, jaką dysponują, krajowe banki prorozwojowe są zasadniczym czynnikiem decydującym o sukcesie EFIS, ponieważ funkcjonują blisko lokalnych rynków i dobrze je znają; stwierdza, że dotychczas nie wykorzystano w odpowiednim zakresie efektu synergii; zauważa, że istnieje ryzyko wyparcia lokalnych instytucji przez EBI i zachęca EBI do zwiększania możliwości w zakresie przyciągania partnerów na szczeblu krajowym i niższym niż krajowy; wzywa EBI do wspierania wzmocnienia istniejących struktur bankowości publicznej, tak aby aktywnie ułatwiać wymianę dobrych praktyk i znajomości rynku między tymi instytucjami; uważa w związku z tym, że krajowe banki prorozwojowe powinny mieć na celu zawieranie umów o współpracy z Europejskim Funduszem

Czwartek, 15 czerwca 2017 r.

Inwestycyjnym (EFI); przyznaje, że EFIS i EBI coraz chętniej realizują transze podporządkowane z krajowymi bankami prorozwojowymi, i wzywa je do kontynuowania tych działań; zachęca Komisję i EBI do omówienia kwestii ewentualnej użyteczności uwzględnienia wiedzy fachowej, jaką dysponują krajowe banki prorozwojowe, przez radę kierowniczą;

Platformy inwestycyjne

29. przypomina, że należy umożliwić zróżnicowane inwestycje ukierunkowane geograficznie lub tematycznie przez wspieranie finansowania i łączenia projektów i funduszy z różnych źródeł; z zaniepokojeniem zauważa, że pierwszą platformę inwestycyjną utworzono dopiero w trzecim kwartale 2016 r. oraz że to opóźnienie utrudnia zarówno możliwość finansowania z EFIS mniejszych projektów, jak i rozwój projektów transgranicznych; podkreśla potrzebę uproszczenia zasad tworzenia platform inwestycyjnych; zwraca się do EBI i Europejskiego Centrum Doradztwa Inwestycyjnego (ECDI) o promowanie korzystania z platform inwestycyjnych jako sposobu na uzyskanie zróżnicowania inwestycji pod względem geograficznym i tematycznym;

30. wzywa organy zarządzające EFIS do poświęcenia większej uwagi platformom inwestycyjnym, mając na względzie możliwość uzyskania dzięki nim jak największych korzyści z przezwyciężenia barier inwestycyjnych, zwłaszcza w państwach członkowskich, w których rynki finansowe są słabiej rozwinięte; zachęca EBI do przekazywania zainteresowanym podmiotom, w tym organom krajowym, regionalnym i lokalnym, pełniejszych informacji na temat tych platform oraz warunków i kryteriów ich tworzenia; uznaje rolę władz lokalnych i regionalnych we wskazywaniu projektów strategicznych i zachęcaniu do uczestnictwa w nich;

31. proponuje dyskusję poświęconą dodatkowym środkom promowania platform inwestycyjnych, takim jak priorytetowe zatwierdzanie projektów przedstawionych za pośrednictwem platformy, łączenie mniejszych projektów i umów grupowych oraz ustanawianie mechanizmów finansowania grup umów; uważa, że należy w szczególności promować platformy transnarodowe, ponieważ wiele projektów energetycznych i cyfrowych ma wymiar transnarodowy;

Instrumenty finansowe

32. przypomina, że EBI opracował nowe instrumenty finansowe do celów EFIS, aby udostępnić zindywidualizowane produkty na potrzeby finansowania obciążonego dużym ryzykiem; wzywa EBI do dalszego zwiększania wartości dodanej przez koncentrowanie się na bardziej ryzykownych produktach finansowych, takich jak finansowanie podporządkowane i instrumenty rynku kapitałowego; wyraża obawy w związku z krytycznymi uwagami promotorów projektów, którzy twierdzą, że zapewnione instrumenty finansowania nie odpowiadają potrzebom ich projektów (projekty obciążone dużym ryzykiem często wymagają wkładu finansowego na początku w celu uruchomienia inwestycji, a nie przekazywania co roku mniejszych kwot), oraz w związku z faktem, że inwestorzy podkreślają, iż nie są obecnie w stanie uczestniczyć w finansowaniu przez EFIS ze względu na brak odpowiednich niepublicznych instrumentów kapitałowych; zachęca EBI do zbadania tej kwestii we współpracy z promotorami projektów i inwestorami; ponadto zachęca EBI do zbadania, jak rozwój obligacji ekologicznych może zmaksymalizować potencjał EFIS w finansowaniu projektów wywierających pozytywny wpływ na środowisko lub klimat;

Zróżnicowanie geograficzne

33. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że do końca 2016 r. wszystkie 28 państw otrzymało wsparcie z EFIS; odnotowuje jednak z zaniepokojeniem, że do dnia 30 czerwca 2016 r. 15 państw UE otrzymało 91 % wsparcia z EFIS, podczas gdy 13 państw UE otrzymało jedynie 9 % wsparcia z EFIS; wyraża ubolewanie, że ze wsparcia z EFIS skorzystała głównie ograniczona liczba państw, w których luki inwestycyjne są już mniejsze niż średnia unijna; zauważa, że w krajach korzystających często występuje nierówny rozkład geograficzny projektów finansowanych z EFIS; uważa, iż istnieje ryzyko koncentracji terytorialnej i podkreśla potrzebę zwrócenia większej uwagi na regiony słabiej rozwinięte w 28 państwach członkowskich; wzywa EBI do zapewnienia dalszej pomocy technicznej państwom i regionom, które w mniejszym stopniu skorzystały z wsparcia z EFIS;

34. przyjmuje do wiadomości, że istnieje powiązanie pomiędzy PKB a liczbą zatwierdzonych projektów; przyznaje, że większe państwa członkowskie są w stanie korzystać z bardziej rozwiniętych rynków kapitałowych i z tego względu mają większe szanse na skorzystanie z instrumentu podlegającego zasadom rynkowym, jakim jest EFIS; podkreśla, że mniejsze wsparcie z EFIS w 13 państwach UE można przypisać innym czynnikom, takim jak mała skala projektów, peryferyjne położenie geograficzne danego regionu i konkurencja ze strony europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych; zauważa jednak z niepokojem, że określone państwa odnoszą nieproporcjonalnie duże korzyści, i podkreśla potrzebę

Czwartek, 15 czerwca 2017 r.

dalszego zróżnicowania rozmieszczenia geograficznego, zwłaszcza w kluczowych sektorach, takich jak modernizacja i poprawa wydajności i stabilności gospodarek ukierunkowana przede wszystkim na rozwój technologiczny; zwraca się do Komisji o dalsze badanie i określenie przyczyn obecnego rozmieszczenia geograficznego;

Europejskie Centrum Doradztwa Inwestycyjnego

35. przywiązuje najwyższą wagę do działalności ECDI; uważa, że jego misja przewidująca działanie jako jeden punkt dostępu do kompleksowej pomocy doradczej i technicznej na wszystkich etapach cyklu projektowego w znacznym stopniu odpowiada na wzrastające zapotrzebowanie organów władzy i promotorów projektów na pomoc i wsparcie techniczne;

36. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że ECDI działa od września 2015 r., przeszedłszy etap szybkiego wdrażania; uznaje, że ze względu na ograniczony okres funkcjonowania i niedobory kadrowe na początkowym etapie nie wszystkie usługi świadczone przez ECDI zostały w pełni rozwinięte, a działalność skupiła się przede wszystkim na zapewnieniu wsparcia w tworzeniu i opracowywaniu projektów, doradztwie w zakresie polityki i analizie projektów; podkreśla potrzebę zatrudnienia przez ECDI ekspertów z różnych dziedzin kompetencji, tak aby zapewnić lepiej ukierunkowane doradztwo, działania komunikacyjne i wsparcie dla sektorów, które nie wykorzystują w pełni możliwości związanych z EFIS;

37. jest przekonany, że ECDI może odegrać nadrzędną rolę w wyeliminowaniu wielu niedociągnięć we wdrażaniu EFIS; wyraża głębokie przekonanie, że osiągnięcie tego celu wymaga przyjęcia bardziej aktywnej postawy w zapewnianiu pomocy w takich dziedzinach, jak ustanawianie platform inwestycyjnych, także ze względu na ich znaczenie w finansowaniu mniejszych projektów; podkreśla ponadto rolę ECDI w zapewnianiu doradztwa łączącego inne unijne źródła finansowania z EFIS;

38. podobnie uważa, że ECDI może aktywnie przyczynić się do zróżnicowania geograficznego i sektorowego nie tylko przez świadczenie usług w odniesieniu do wszystkich regionów i większej liczby sektorów, ale także przez wspieranie EBI w podejmowaniu działań; uważa, że ECDI może odegrać istotną rolę w dążeniu do osiągnięcia celu spójności ekonomicznej, terytorialnej i społecznej;

39. przypomina, że rozporządzenie w sprawie EFIS uprawnia ECDI do wykorzystywania wiedzy lokalnej w celu ułatwienia wsparcia z EFIS w całej Unii; uważa, że konieczne są znaczne ulepszenia w tej dziedzinie, w szczególności ściślejsza współpraca z odpowiednimi instytucjami krajowymi; przywiązuje wielką wagę do świadczenia usług na szczeblu lokalnym, także w celu uwzględnienia szczególnych sytuacji i lokalnych potrzeb, zwłaszcza w państwach, które nie dysponują doświadczonymi krajowymi instytucjami prorozwojowymi lub krajowymi bankami prorozwojowymi; uważa, że uwzględnienie tego aspektu wymaga wzmocnienia powiązań z innymi lokalnymi dostawcami usług;

40. oczekuje zakończenia przez ECDI procesów rekrutacji i osiągnięcia pełnej liczby pracowników bez dalszego opóźnienia; wyraża jednak wątpliwości, czy przewidywana liczebność personelu ECDI będzie wystarczająca do świadczenia wymaganych usług doradztwa oraz podolania zarówno coraz większemu obciążeniu pracą, jak i rozszerzonym uprawnieniom;

41. podkreśla, że ECDI musi wzmocnić charakter świadczonych usług, poprawić komunikację oraz podnieść świadomość i wiedzę na temat swojej działalności wśród zainteresowanych podmiotów; uważa, że do osiągnięcia tego celu należy wykorzystać wszystkie odpowiednie kanały komunikacji, w tym na szczeblu krajowym i lokalnym;

Europejski portal projektów inwestycyjnych (EPPI)

42. wyraża ubolewanie, że Europejski portal projektów inwestycyjnych (EPPI) został uruchomiony przez Komisję dopiero w dniu 1 czerwca 2016 r., niemal rok po przyjęciu rozporządzenia w sprawie EFIS; zwraca uwagę, że portal funkcjonuje, obecnie podając informacje o 139 projektach, ale uważa, że ta sytuacja jest wciąż bardzo daleka od oczekiwań wobec portalu w czasie przyjęcia rozporządzenia w sprawie EFIS;

43. uważa, że EPPI stanowi dla promotorów projektów łatwą w obsłudze platformę, która ma na celu zwiększenie widoczności ich projektów inwestycyjnych w przejrzysty sposób; uważa jednak, że kluczem do sukcesu portalu jest znaczące zwiększenie jego widoczności, aby był on powszechnie uznawany za użyteczne, niezawodne i skuteczne narzędzie przez zarówno inwestorów, jak i promotorów projektów; wzywa Komisję do aktywnej realizacji tych założeń przez wydatne działania w sferze komunikacji;

Czwartek, 15 czerwca 2017 r.

44. zwraca uwagę, że koszty związane z ustanowieniem i rozwojem EPPI, zarządzaniem nim, wspieraniem i utrzymywaniem go oraz odnośnym hostingiem są obecnie pokrywane z budżetu UE w ramach rocznego przydziału środków w wysokości 20 mln EUR przewidzianych dla ECEDI; przypomina jednak, że opłaty nakładane na prywatnych promotorów projektów, którzy rejestrują swoje projekty na portalu, stanowią dochody EPPI przeznaczone na określony cel i w przyszłości będą głównym źródłem jego finansowania;

Gwarancja

45. przypomina, że Unia zapewnia EBI nieodwołalną i bezwarunkową gwarancję obejmującą działania w zakresie finansowania i inwestycji w ramach EFIS; jest przekonany, że gwarancja UE umożliwia EBI podejmowanie większego ryzyka w obszarze infrastruktury i innowacji oraz pozwala na zwiększenie i przyspieszenie finansowania MŚP, spółek o średniej kapitalizacji w ramach programu na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw, a także funduszy unijnych dla innowatorów wspieranych w ramach obszaru MŚP; jest zdania, że próg w wysokości 25 mln EUR, który wydaje się być wykorzystywany przez EBI do zwykłych operacji kredytowych, nie powinien mieć zastosowania do EFIS, w celu zwiększenia finansowania mniejszych projektów oraz ułatwienia dostępu MŚP i innym potencjalnym beneficjentom;

46. podkreśla, że ze względu na bardzo intensywne wykorzystywanie środków, które odzwierciedla wysoki popyt na rynku, przyznano dodatkowo 500 mln EUR dla obszaru MŚP z portfela dłużnego obszaru infrastruktury i innowacji zgodnie z obowiązującymi ramami prawnymi; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że ze względu na elastyczność rozporządzenia w sprawie EFIS przyznano dodatkowe finansowanie z korzyścią dla MŚP i spółek o średniej kapitalizacji; zamierza ściśle monitorować udzielanie gwarancji w tych dwóch obszarach; zauważa ponadto, że od dnia 30 czerwca 2016 r. operacje zatwierdzone w obszarze infrastruktury i innowacji wyniosły jedynie 9 % łącznej wartości docelowej;

47. przypomina, że fundusz gwarancyjny UE jest finansowany przede wszystkim z budżetu UE; bierze pod uwagę wszystkie odpowiednie oceny sugerujące, że obecny wskaźnik rezerw funduszu gwarancyjnego w wysokości 50 % wydaje się ostrożny i rozważny pod względem pokrycia potencjalnych strat oraz że budżet Unii byłby chroniony już po skorygowaniu docelowego wskaźnika do 35 %; zamierza zbadać, czy wnioski o obniżenie docelowego wskaźnika będą miały wpływ na jakość i rodzaj wybranych projektów; podkreśla, że dotychczas nie było przypadków uruchomienia gwarancji z powodu powstania zaległości w związku z działaniami EBI lub EFI;

Przysze finansowanie, możliwości funduszu

48. zwraca uwagę, że Komisja złożyła wniosek dotyczący rozszerzenia EFIS pod względem zarówno czasu trwania, jak i możliwości finansowych, co będzie miało wpływ na budżet UE; wyraża zamiar przedstawienia alternatywnych propozycji finansowania;

49. przypomina, że zachęcano państwa członkowskie do wniesienia wkładu do EFIS w celu zwiększenia jego możliwości, co pozwoliłoby na wspieranie inwestycji obciążonych większym ryzykiem; wyraża ubolewanie, że pomimo uznania takich inwestycji za działanie jednorazowe w rozumieniu art. 5 rozporządzenia Rady (WE) nr 1466/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych⁽¹⁾ i art. 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 1467/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu⁽²⁾, państwa członkowskie nie podjęły tej inicjatywy; zwraca się do EBI i Komisji o informację, czy te instytucje podjęły w międzyczasie działania mające na celu przekonanie państw członkowskich do wniesienia wkładu do EFIS oraz czy zdołałyby przyciągnąć innych inwestorów; zachęca Komisję i EBI do wzmocnienia działań w tym kierunku;

Komplementarność z innymi unijnymi źródłami finansowania

50. zwraca uwagę, że wiedza Komisji i EBI o nakładaniu się EFIS i instrumentów finansowych budżetu UE oraz konkurencji między nimi doprowadziła do przyjęcia wytycznych zalecających łączenie finansowania w ramach EFIS i europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych; podkreśla, że w żadnym wypadku łączenie tych dwóch źródeł finansowania nie powinno odbywać się ze szkodą dla wysokości i ukierunkowania finansowania w postaci dotacji z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych; wskazuje jednak na utrzymujące się różnice w kryteriach kwalifikowalności, przepisach, ramach czasowych sprawozdawczości i stosowaniu przepisów dotyczących pomocy państwa, które utrudniają korzystanie z łączonego finansowania; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja zaczęła zajmować się tymi problemami we wniosku dotyczącym zmiany rozporządzenia finansowego, i ma nadzieję, że

⁽¹⁾ Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 6.

Czwartek, 15 czerwca 2017 r.

niezwłocznie wprowadzi się taką zmianę w celu ułatwienia łącznego korzystania z funduszy przy jednoczesnym ograniczeniu konkurencji między instrumentami i ich nakładania się; uważa, że konieczne są dalsze działania oraz że drugi i trzeci filar planu inwestycji mają kluczowe znaczenie dla osiągnięcia tego celu;

51. sugeruje, że Komisja powinna przedstawiać w swoich regularnych sprawozdaniach wykaz projektów, które korzystają z łączenia dotacji w ramach instrumentu „Łącząc Europę” z EFIS;

52. zauważa, że oparte na partnerstwie publiczno-prywatnym (PPP) projekty w dziedzinie infrastruktury transportu powinny zazwyczaj opierać się na zasadzie „użytkownik płaci” w celu odciążenia budżetów publicznych i podatników w związku z budową i utrzymaniem infrastruktury; zauważa, że istotne jest koordynowanie różnych typów finansowania UE w celu dopilnowania, by cele unijnej polityki transportowej zostały osiągnięte w całej UE, i że nie należy promować funduszy typu PPP kosztem funduszy strukturalnych;

Podatki

53. wyraża głębokie zaniepokojenie faktem, że w niektórych przypadkach EBI za pośrednictwem EFIS wywierał nacisk na wspieranie projektów, które zostały opracowane przy udziale przedsiębiorstw w rajach podatkowych; apeluje do EBI i EFI o powstrzymanie się od wykorzystywania struktur ukierunkowanych na unikanie opodatkowania oraz od angażowania się w ich działalność, co dotyczy w szczególności systemów agresywnego planowania podatkowego, a także od wykorzystywania praktyk niezgodnych z unijnymi zasadami dobrego zarządzania w zakresie podatków określonymi w odpowiednich przepisach UE, w tym w zaleceniach i komunikatach Komisji, i angażowania się w takie praktyki; domaga się, by żaden projekt ani promotor projektu nie mógł być zależny od osoby fizycznej lub prawnej prowadzącej działalność w państwie figurującym na przyszłej wspólnej unijnej liście jurysdykcji podatkowych niechętnych współpracy;

Komunikacja i widoczność

54. zauważa, że wielu promotorów projektów nie wie o istnieniu EFIS lub nie ma wystarczająco jasnego obrazu tego, co EFIS może im zaoferować, a także jakie są szczegółowe kryteria kwalifikowalności oraz jakie konkretne kroki należy podjąć, składając wniosek o finansowanie; podkreśla, że należy podjąć dalsze działania, w tym zapewnić ukierunkowane, udzielane w języku urzędowym UE, wsparcie techniczne w państwach członkowskich, które w mniejszym stopniu skorzystały z wsparcia z EFIS, w celu podniesienia świadomości na temat tego, czym jest EFIS, konkretnych produktów i usług, jakie ma do zaoferowania, oraz roli platform inwestycyjnych i krajowych banków prorozwojowych;

55. apeluje, aby wszystkie materiały informacyjne i inne materiały związane z procedurą finansowania, tłumaczyć na wszystkie języki państw członkowskich, tak aby ułatwić pozyskiwanie informacji i dostęp na szczeblu lokalnym;

56. wyraża zaniepokojenie w związku z faktem, że bezpośrednie wsparcie udzielane pośrednikom finansowym, którzy ponoszą następnie odpowiedzialność za alokację środków finansowych UE, może prowadzić do sytuacji, w których końcowy beneficjent nie będzie wiedział, że korzysta z finansowania z EFIS, i apeluje o znalezienie rozwiązań mających na celu zwiększenie widoczności EFIS; w związku z tym wzywa EBI do uwzględnienia w umowach dotyczących EFIS specjalnej klauzuli wyjaśniającej promotorowi projektu, że otrzymane środki finansowe zostały udzielone z budżetu EFIS/UE;

Rozszerzenie

57. uznaje, że sam EFIS – i to w ograniczonej skali – prawdopodobnie nie zdoła zlikwidować luki inwestycyjnej w Europie, niemniej jednak stanowi centralny filar planu inwestycji UE i sygnalizuje jej determinację w dążeniu do rozwiązania tej kwestii; wzywa do wnoszenia dalszych wniosków dotyczących sposobów stałego podnoszenia poziomu inwestycji w Europie;

o

o o

58. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu oraz parlamentom i rządům państw członkowskich.